

hodnutí skutečnosti, z nichž lze usuzovati, že veřejný klid, pořádek a bezpečnost skutečně byly ohroženy, nýbrž obmezil se na uvedení skutečností, na jejichž základě dospěl k závěru, že vyvěšením štítu, o který jde, veřejný klid a pořádek ohrožen býti může. — — — — —

Č. 11.002.

Stavební právo (Morava): I. Zásada koncentrační neplatí bezvýhradně pro jakékoliv řízení ve věcech stavebních. — II. Komunikace stanovené v potvrzeném plánu polohy, avšak dosud neprovedené, nutno v relacích stavby k veřejnému prostranství posuzovati jako veřejná prostranství fakticky již existující. —

Cesty (Morava): Veřejnost cesty se zakládá nejen zřízením a výslovným odevzdáním cesty k veřejnému užívání, nýbrž i věnováním — třeba jen konkludentním — pozemku vlastníkem a faktickým veřej. užíváním jeho.

(Nález ze dne 17. ledna 1934 č. 567.)

Prejudikatura: ad II: Boh. A 4217/24, 5266/26.

Věc: Město P. (vrch. práv. rada Dr. Lad. Prchal) proti zemskému úřadu v Brně o ohradu u cesty.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Výměrem z 1. června 1929 nařídil měst. úřad v Přerově dnešní zúčastněné straně Ant. V. v Praze, aby upustil od provádění ohrady svého pozemku při veřejné cestě, ježto k provedení této ohrady nevyžádal si ani určení stav. čáry, ani stav. povolení a ohradou tou zasáhl hluboko do uvedené veřejné cesty. Jmenovaný úřad zároveň přikázal zúčastněné straně, aby provedenou již část ohrady zbořila a cestu do původního stavu uvedla. — Vyřizujíc odvolání podané Antonínem V. do tohoto rozhodnutí, potvrdilo měst. zastupitelstvo v Přerově usnesením z 11. září 1929 zákaz pokračování ve stavbě a příkaz ke zbourání části ohrady již provedené, avšak ohledně uvedení cesty v původní stav prohlásilo, že otázku tu přenechává kompetentním úřadům politickým event. soudu.

Odvolání, které Antonín V. podal proti rozhodnutí měst. zastupitelstva, zamítl okr. úřad v Přerově výměrem z 22. října 1929. K dalšímu odvolání zúčastněné strany zrušil zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím rozhodnutí okr. úřadu jako nezákonné na základě této úvahy: Podle § 28 mor. stav. řádu jest zapotřebí stav. povolení pro zřízení ohrady na straně veřejné třídy, ulice, náměstí neb cesty a příkaz k zbourání by byl tedy v zákoně odůvodněn, kdyby skutečně cesta byla veřejná. Okr. úřad vycházel ve svém rozhodnutí z předpokladu, že dotčená cesta jest skutečně cestou veřejnou a to proto, že vlastníci cesty Š.-ští singularisté podle prohlášení daného do komis. protokolu ze 17. října 1929 odevzdali ji — ponechávající si její vlastnictví — k veřejnému užívání a že město Přerov tuto cestu jako cestu veřejnou udržovalo. Naproti tomu založil zem. úřad své rozhodnutí na předpokladu, že zmíněná cesta v době, kdy

sporná ohrada byla zřízena, nebyla cestou veřejnou, ježto formální akt zřizovací, jímž cesta za veřejnou byla prohlášena, to jest usnesení měst. zastupitelstva z 11. září 1929 časově nepředcházelo zřízení ohrady, nýbrž teprve následovalo po zřízení ohrady. Že by pak veřejnost cesty byla již před tím založena dlouholetým obecným užíváním, zem. úřad popřel, vycházejí z právního názoru, že veřejnost cesty na základě dlouholetého užívání vzniká teprve právní mocí úředního výroku, vydaného podle § 6 mor. siln. zák., jehož zde v době zřízení ohrady nebylo. Naopak bylo podle rozhodnutí okr. hejtmanský v Přerově z 23. května 1911, jež v době rozhodování úřadů stavebních o sporné ohradě nebylo jiným rozhodnutím nahrazeno, autoritativně zjištěno, že cesta není veřejnou, kterýmžto rozhodnutím, vydaným kompetentním úřadem silničním, jsou úřady stavební — zkoumajíce pro účel svého stavebně-právního rozhodnutí prejudiciálně otázku veřejnosti cesty — vázány. Popřev veřejnou povahu cesty uznal zem. úřad, že ke zřízení ohrady na této cestě nebylo zapotřebí ani ustanovení čáry stavební a úrovně ani stav. povolení. Ani okolnost, v níž okr. úřad našel další právní důvod pro potřebu ustanovení čáry stavební atd., to jest že sporná ohrada leží v území situačního plánu regulačního a že protíná komunikaci v tomto plánu projektovanou, neuznal žal. úřad za právně významnou, vycházejí z právního názoru, že lze zde odepřítí stav. povolení pro stavby po případě naříditi demolici staveb, bez povolení zřízených, jestliže by stavby tyto stížily anebo zmařily uskutečnění schváleného polohového a regulačního plánu, ale jen tehdy, jde-li o stavby, jež skutečně vyžadují podle předpisu § 28 mor. stav. řádu stav. povolení, k nimž ovšem patří i ohrady ležící při veřejné komunikaci. Komunikace nestává se však veřejnou pouhým pojmutím do schváleného polohového a regulačního plánu, nýbrž teprve řádným zřízením a odevzdáním veřejnému provozu, což o projektované ulici není prokázáno a nebylo ani tvrzeno.

Stížnost podaná obcí P. proti tomuto rozhodnutí vznáší především dvě námitky rázu procesního, jimiž vytýká, že rekursní námitky zúčastněné strany ohledně veřejného charakteru cesty měly býtí zem. úřadem odmítnuty jako nepřípustné, poněvadž a) proti prohlášení určité cesty za veřejnou nejsou adjacenti legitimováni si stěžovati, nemajíce právního nároku ani na to, aby určitá komunikace byla zřízena jako veřejná komunikace ani na udržení její veřejnosti, b) poněvadž zúčastněná strana při komisi odbývané v řízení první stolice uznala, že jde o cestu veřejnou, a nemohla proto teprve v řízení rekursním popíratí veřejnost cesty č. 4248/1, ježto ve stav. řízení platí zásada koncentrační, jakož i všeobecná zásada, že námitky, které mohou býtí uplatněny již v komis. řízení před první stolicí, nemůže strana odkládati teprve do řízení rekursního.

Nss nemohl tyto námitky uznati důvodnými.

Pokud jde o námitku uvedenou na druhém místě, nelze především bez výhrad uznati platnost zásady koncentrační pro jakékoliv řízení ve věcech stavebních; než i kdyby zásada tato platila i pro všeliké jiné řízení než konsensní a i kdyby platila bezvýhradně i proti samému stavebníku, nelze přehlížeti, že okr. úřad k rekursu zúčastněné strany provedl nové komis. řízení za účelem zjištění, zda jedná se o cestu veřejnou

či nikoli, čímž se věc vrátila do stadia řízení komis., aniž tomu dnešní st-lka odporovala, takže již z této příčiny není možno námitky dnešní zúčastněné strany stran veřejnosti cesty uznati za prekludované.

Bezdůvodnou je i námitka uvedená na prvním místě (sub a), neboť zúčastněná strana svými námitkami popírala veřejný charakter cesty, vedoucí při jejích pozemcích, z toho důvodu, aby dovodila, že k hrazení při této cestě nepotřebovala ani předchozího určení stav. čáry ani stav. povolení. K obraně tohoto způsobu byla zajisté zúčastněná strana legitimována, neboť bránila se tím proti omezování své vlastnické svobody.

In merito je na sporu otázka, zdali ke zřízení hrazení, jež při cestě . . . v Přerově zřídil majitel přilehlých pozemků Antonín V., bylo zapotřebí předchozího ustanovení stav. čáry a výškové úrovně a stav. povolení podle §§ 18 a 28 mor. stav. ř. Žal. úřad oproti instančnímu rozhodnutí okr. úřadu a oproti stanovisku stěžující si obce popřel potřebu jak ustanovení stav. čáry a výškové úrovně, tak i stav. povolení, a to z toho důvodu, že zmíněná cesta není cestou veřejnou a že ani okolnost, že sporné hrazení v jedné své části přetíná ulici projektovanou v potvrzeném plánu polohy, neodůvodňuje potřebu stanovení stav. čáry a stav. povolení, ježto ulice v potvrzeném plánu polohy pouze projektovaná nemůže se klásti na roveň veřejné komunikaci již otevřené a obecnému užívání odevzdané.

Pokud jde o otázku posléze zmíněnou, musil nss stížnosti přisvědčiti. Žal. úřad vychází z právního názoru, že komunikace v potvrzeném plánu polohy stanovené nelze v relacích stavby k veřejnému prostranství posuzovati jako veřejná prostranství fakticky již existující. Než z ustanovení zákona vyplývá pravý opak. Tak již z výslovného ustanovení § 20 mor. stav. ř., podle něhož situační plán, předložený v řízení o stanovení stav. čáry, má býti zkoušen na základě potvrzeného plánu polohy. Nepřímo tomuto výkladu nasvědčuje m. j. i ustanovení § 9 odst. 2 mor. stav. ř., podle něhož se v obcích, pro něž předepsán jest plán polohový, vyžaduje k povolení rozdělení pozemku na staveniště schválení obdobného potvrzení plánu polohového. Je-li nejvlastnějším účelem ustanovení čáry stavební, aby jednotlivé budoucí stavby byly uvedeny v soulad s regulačními čarami plánu polohového (§ 20 mor. stav. ř.), není možno potřebu ustanovení čáry stavební omezovati na případ, kdy jde o stavbu při veřejné komunikaci již otevřené, neboť jinak by jak účel plánu polohového, tak i účel stanovení čáry stavební byl namnoze zmařen. Souhlasně vyslovila se ostatně již judikatura jak nss-u, tak i býv. ss-u (na př. Boh. A 4217/24, 5266/26).

Vycházejí z právního názoru, jež nss nemohl uznati správným, nevypořádal se žal. úřad s otázkou, zdali zřízené hrazení napříč ulice projektované v pravoplatném plánu polohy vyžaduje ustanovení čáry stavební podle § 18 a stav. povolení podle § 28 cit. zák., a je proto nař. rozhodnutí, pokud se týká řečeného úseku hrazení, nezákonné.

Pokud pak nař. rozhodnutí popřelo potřebu stanovení stav. čáry a stav. povolení v důvodu, že ona cesta není cestou veřejnou, založil žal. úřad své rozhodnutí na předpokladu, že cesta tato byla pravoplatným rozhodnutím okr. hejtmanství v Přerově z r. 1911 prohlášena podle § 6

mor. siln. zák. č. 38/1877 z. z. mor. za soukromou, a vyvodil z toho, že okr. úřad nebyl ob rem judicatum oprávněn otázku veřejnosti této cesty řešiti nově, byť i jen prejudiciálně.

Než i kdyby rozhodnutí okr. hejtmanství z r. 1911 vskutku obsahovalo nepochybný judikátní výrok, jímž veřejnost sporné cesty se popírá, nebylo by možno v právní moci tohoto výroku viděti překážku nového zkoumání otázky sporné veřejnosti cesty, kdyžtž v řízení správním bylo uplatněno, že se poměry veřejného užívání této cesty v mezičase od r. 1911 do r. 1929, kdy okr. úřad otázku veřejnosti cesty nově zkoumal a o ní v řízení stavebním prejudiciálně rozhodl, podstatně změnily následkem změněných poměrů místních. Žal. úřad sice nepřehlédl, že se veřejnost cesty zakládá nejen zřízením a výslovným odevzdáním cesty k obecnému užívání, jako je tomu podle § 6 odst. 1 mor. siln. zák., nýbrž i věnováním, třebas jen konkludentním, vlastníkem pozemku a faktickým veřejným užíváním pozemku k účelu tomu věnovaného. Než právě z toho plyne důsledek žal. úřadem přehlédnutý, to jest že veřejnost sporné cesty mohla býti založena i po rozhodnutí okr. hejtmanství z r. 1911 a že tedy toto rozhodnutí, jež nemá povahy konstitutivní, nýbrž toliko deklaratorně zjišťuje právní situaci již nastalou, nemůže nikterak státi v cestě novému úřednímu zjištění, byť i jen prejudiciálnímu, zdali v mezičase momenty veřejnost cesty zakládající se dostavily.

Žal. úřad dal se však vésti mylným právním názorem, že řečené rozhodnutí okr. hejtmanství z r. 1911 tvoří jakožto res judicata právní překážku nového zkoumání otázky sporné veřejnosti oné cesty, třebaže se v mezičase mohly uskutečniti momenty zakládající veřejnost této cesty, a třebaže se momenty ty podle tvrzení ve spisech správních vskutku uskutečnily.

Dav se vésti tímto mylným právním názorem přešel žal. úřad zjištění okr. úřadu o veřejnosti cesty jako právně bezvýznamná, nezaujáv k obsahu jejich stanoviska pro domnělou procesní překážku rei judicatae. Ježto nedostatek tento má svou příčinu v nesprávném názoru právním, bylo i v této části nař. rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost.

Č. 11.003.

Stavební právo (Čechy). — Řízení před nss-em:
I. Závazné směrnice pro provádění stavebního programu mohou býti dány i jinak než ve formě plánu polohy, zejména také generelním usnesením příslušného obecního orgánu. — II. Majitel sousedního domu je legitimován k námitce, že projektovaná stavba přistupuje příliš blízko k domu jeho.

(Nález ze dne 17. ledna 1934 č. 568.)

Prejudikatura: Boh. A 53/19.

Věc: Marie K. v M. proti zemskému úřadu v Praze o stavební povolení.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.